

Babunēlēs daržēlie

(novelēs)

Vēina agounas naktis

– Buočieli, vo a galo agounu?

– Ai nē, tēn tū geriau neskind, juk anuos par nakti tau novīs. Anuos vēinadēinēs tiē. Atmēno, bovuov kažkumet so babunelē anū prisēsškābē, atsēkelau ritmetie – vo anuos vēsas nugeibosēs. No, geriau ēk dā balgalviu paskabīk.

Nunarēnosi galva kūprēno lig kēta balgalviu krūma. Bekarpont vēsū kāp vēina kvietku kuotus, veizuola vēs tēik krīpst i skaudē rauduona žēida. No gražoms... Pēiva, kad ē pēlna ož debesis baltesniu žēidū so saulēs geltuonoma vēdorelēs (no, tēkros dongaus atspindīs žemie), bet vēsū akis kāp magnets trauk tēi kelē kraujē rauduonoma pliema. Vo dieltuo, ka anuos – kētuokesnēs, ēšskērtēnēs. „Vo jus – vēsas vēinuodas“, – pamēslējo draskīdama lapelius ē žaido „myl nemy!“ . Ē savi apgaudiniedama ligu netičiuom i soskinta bokieta ikēšo aguonas žēidieli.

Parējosi tēisio taikīmo leko pamerktē kvietku. Vēsa vākara nerimsto, vēs veizo: no, a dā nesoglēba, a nenovīta? A nebērst lapelē? Atgolosi neožmingo, mēslējo api vargšē agouna, katrā šī naktis gal būtē paskotēnē. Nebištvero, ēšsērēto ēš luovas, atvelko merktova so laukēniem kvietkuom ē pasēstatau galvuos galē. Ak, to agouna, agounēlē. A tāva trumps gīvenēms – kaina ož ēšskērtēnoma?..

Gerā, ka vāsaras nāktis švēisēs: galo kēik nuoro spuoksuotē i sāva šērdēis dāma. Veizo, veizo... Ē jou ēlgiau veizo, jou pēktesnēs mon prāded atruodītē balgalvēs. Tik spiejo tēp pamēslītē, ē sujod šalēp agounas bovosēs balgalvēs (moš, kuoks vēins žēidielis atsēsprēigē nu būriaus). Mažos košteliejēms parsēdoud i rauduonoujē kvietkēlē, ē vēins anuos lapielis noplasnuo žemin... Ruoduos, tuoks pāprasts dalīks, bet monēi tēik sodor par šērdi!

– Vo, jūs, bjaurībēs, ožspēitiet mōna agounēlē! No, ē kas, kad ana kētuoki, benē diel tuo ana nosēpelnē būtē skriaudama, kētuonēškoms juk – ne nuodiemie... Rasī ēš pavīda jūs če tēp? – gražuoju balgalviems.

Mon tēp bepuoteriaujēt, žēmēs traukā pasēdoud dā vēins žēidlapis. Atsēdūsto ēr ožsēcīaupo, kālbas če nebipadies. Nesolaikīsi, nesogražinsi... Belēikt tēkietēis, ka mōna agounēlē par sāva trumpa omžiu patīrē ne mažiau negu tuos kvietkēlēs, katruom skērts ēlgiesnis laiks. Nejočiuom prādedo līgintē anon so menininko: trumps, bet spalvuots ē nepakartuojams givenēms, katras palēikt po sāvēs diežēlē „sieklēliu“. Ē kažēn, kāp geriau givēntē: kāp balgalviems, kor vēsē ramē ē vēiningē, a kāp aguonā – bet sumuokietē vēinatvē.

Atsēkelo, pasējemo ēš stalčiaus žērklēs ē nukerpo vēsus žēidus, palēkosi stīruotē plēkus kuotus. Dabā vēsē līgē, ē mon nebrēk sōktē makaulēs.

Ak, vėjė pėnavėjė

Jė kumet pamėslėjo aple pėnavėjės, tujau atsėmėno sava baba. Anuos daržė auga daugībė kvietku, bet ni vėnuos ėš anū mōna babunėlė nemīliejė tėp, kāp pėnavėjės. Liub ės pro šali ė ramė nepraēs – butėnā rėk pačėpnuotė, atsėdūsietė, patėkrintė, a žemėlė aplinkou nepardžiūvos, a kuoks vabalielis neožpoulė. Tumet aš nesopratau, kon ana tèn dərb. Aš anū pakėstė negalieju. Išvėrtosės i šalis baisingā, nezgrėbnės, ni grācėjės, ni gležnōma. Ėš vėsa „nekvietkėškas“ kvietkas. Baruonienės kažkuokės. Pėnavėjės mona galvuo ruodies kažkuokės pasėpūtosės, ėštaingas, akmėnšėrdės pamaivas, pėlnas ambicėjės ė aplinkėnem demonstroujėntės sava vertė (mosť, ėr aš toriejau kažkuokiū kompleksu tou muomėnto, ka tuokiūm pasėpūtieliu pakėstė negalieju...). Kėtas kvietkas tor sava vėita ė ramė tèn aug, i akis nešuok, vo pėnavėjės – ne: ėšsėkeruojosės par vėsa kėima klīk, ka, gėrdi, paveiziek i moni, kuoki aš graži, kuoki aš poiki. Kas, ka anuos gražė žėidā, a rėk ėe tėik keltėis? Tuokės mona mintis ėšgėrdosi, babunėlė liub sopluos ronkuom ė pradies jouktėis.

Par laika pėnavėjės palėka tas siūls, katras rėš monėm so babītė. Led tik netoriau api kou rokoutėis – ė prasėded vedėms kapuojėmuos: aš kernuoju tas anuos kvietkas, vo mona babunėlė gīniuo. Kuo tik neprisėklausia: pėnavėjės gal ėšgīdītė ėšgousti, gal nuramintė, atgaivintė, gal ožmėgdytė, jė neožmingi. Vėn stuots kon reišk! Karalėška! Tik pamėslīk – k a r a l ė š k a. Kas mon atruodė ambicėjė, babīte bova „karalėšks stuots“ ė kielė dėdėlė pagarba. Keists mon tas senūju žmuoniū elgesīs. Benė rėk žavietėis tās, katrėi ī baguotė? A tas kārtās niė ėš pavīda?

Vėina kārta anā ton tėisė švėisė pasakiau. Babunėlė apėnt tik skanė pasėjoukė: „Alė kon to nusėmanā, vakulieli. Tėkrā ne vėsė baguotė ī pagarbuo. Gīvenėms neapduovanuo ni vėina, tuo nevėrta. Gerbtė rėk ne ož piningus, vo ož darbus.“

Siediejau ė miegėnau pataisītė sava nuomuonė aple pėnavėjės. No, kvietkas, ta jus mosintās dėdėlė daug dərbuot, ka ėšleistomėt šaknis, ka tuokius žėidus sokrautomiet. Mosť, vėsa svekāta atėdaviet, ka mōna babunėlė džiaugtomės, ka pasaulis būto gražiesnis. No, ož tou rėk gerbtė. Gerā. Sotariem. Gerbo. Mosint...

Nuliekiau i kėima, nukėrpau pāti dėdliouji pėnavėjės žėida, parsėnešiau ėr ikėšau i kninga džiuvėnėmou. Lai ana pati sava poikomo ė džiaugās, niekam daugiau ėš tuo nauduos niė. Paveiziesem, kas ėš anuos lėks po kėik laika.

Konvalėjė grīnašėrdė

Ka bovau dā vėsai mažėlėlė, prisėžadiejau – ka paugso, sava suodnė butėnā pasėsvadinso konvālėju. Anuos – vėins ėš gražiausiu mōna vaikīstės atmėnėmu: matau kāp šėndėin

māmas ē babunēlēs ronkas, pēlnas tū baltū konkalieliu. Vēn dēl tuo atmēnēma aple vaikīstē (pāti gražiausi mūsa gīvēnēma laika) rēk anas svadintē. Vo kēik dā tū atmēnēmu! Konvālēju žēidelē ont pērma mōna augintēnē Margē kāpa; anū buntielis jaunosēs ronkuos par pērmoujē veselē, katruo bovau; paveikslelē atmēnēmu sasavēniūs ē mōna skaitītuo Ivanauskaitēs kninguo; par pērma pasēmatīma duovanuotu kvietkieliu kvaps, dā ēlgā stuoviejēs mōna truobuo... Vēskuo ē nepapasakuosi! Kāp mōna babunēlē sāka, konvalējēs monēm līd nu pat luopšē par vēsa gīvēnēma, par vēsus pērmus kārtus. Vo matītomi, kāp ana tou džiaugās! Žēnā, mōna babunēlē – dēdlē skropolinga ē navatni muotrēškēlē. Jē anā par kieli parbiegtom vuovērie a ož truobuos nukrēstom žvaigždie, an ras' ē nenusēgoustom. Ožtat pati an toriejē prisēmēslējosi vēsuokiū keistū dalīku aple kuožna krotontī dākta. Vo konvālējēs anā reiškē skrumnoma, laimē, grīnōma – tus dalīkus, katrū ana monēi ēš vēsuos šērdēis linkiejē. Mažam vākou senesniu žmuoniū nuomuonē ī dēdēlis dalīks ē daug reišk, tad vēsa laika džiaugiaus kuožno konvālēju žēidu.

Metams biegot, grīnoms ē skrumnoms monēi pradiejē atruodītē ne vēsā tuos savībēs, katrū rēk nuorietē ē linkietē. Baltas, čiut ne švēntuosēs konvālējēs mon kou tuoliau, tou daugiau pradiejē darītēis panāšēs i tus čīstus, ba vēina gāla patēklius, sāva nuomuonēs netorētius žmuogelius, katrēi tonkē vierēj ne tās, katrās rēk ē tonkē nūdeg. Ē kas baisiausē – tonk tonkiau pradiejau pastebietē tas savībēs savie. A gal žuodē ē mintis būtē tuokēi galingē, ka mōna babunēlēs tēkiejēms prišaukto mon tuokēs karaktuoriaus savībēs? Aš kāp ē ta konkalieliu karalienē eso patēkli, vēskou vierējo, tad mēslējo, ka galiejē. Ras' tas ē niē pats blogiausis dalīks šiamē pasaulie, bet ē tēp aiško – aš anas toru.

Ka tik gamta atgims ē iš pu žēmēs išlīs konvālēju žēidelē, prisēskabīso buntieli ē pamerkso i rāšala. Lai pamielīnou, lai prarond sāva švēntoma. Karto so monēm...